

Biekorf

Dat is een leer- en leesblad voor
alle verstandige Vlamingen

WESTVLAAMS ARCHIEF
voor Geschiedenis, Oudheidkunde
en Folklore

Verschijnt maandelijks

54ste Jaar. **7-8**. In Hooi- en Koornmaand, 't jaar 1953.

* DE LAGE MOERE VAN MEETKERKE

60 874

Ten zuiden van Meetkerke, in de Polderstreek, strekt zich een vlakke lage weilanden van enkele honderden hectaren uit: het is de *Lage Moere van Meetkerke*. Ze ligt op 1 à 2 meter boven Oostends peil, terwijl de hoogste ligging van de Polderstreek normaal 3 à 4 meter boven O. P. bedraagt. Wie de Polderstreek met zijn dikwijls lage, natte gronden kent, zal er zich zeker niet over verwonderen dat de Lage Moere er eerder als een moerassige, drassige vlakte uitzielt dan als vruchtbaar polderland. En inderdaad, deze lage weiden staan soms nog wel eens blank tijdens heel natte winters. Tot in de 17^e eeuw was dit gebied zelfs een uitgestrekte waterplas, zoals we nu nog b.v. de Blankaart in het stroomgebied van de Yzer kennen. (1) Nochtans (en dit zal de lezer zeker verwonderen) was dit gebied ten zuiden van Meetkerke in de Romeinse tijd, en zelfs nog een heel stuk na de 8^e eeuw, een van de hoogst gelegen gedeelten van de Polderstreek! Hoe dit hoog gebied tot een waterplas en daarna tot

1) E. Kesteloot. De Broeken van de Yzer, inzonderheid deze van de Blankaart. Natuurw. Tijdschr., 34, nr. 6-7, blz. 144-158. Gent 1952.

een lage, moerasachtige vlakte is geworden zullen we in deze bijdrage trachten uiteen te zetten (1).

Tot aan het begin van onze tijdrekening bestond de kustvlakte uit een veengebied; dit veen had er zich ontwikkeld vanaf ongeveer 3000 jaar vóór Chr. (tijdens de zg. *Atlantische periode*). Tengevolge van een zeespiegelrijzing werd de veenvlakte overstroomd gedurende verschillende perioden, die elk enkele honderden jaren duurden. Dergelijke eeuwenlange overstromingen worden « *transgressies* » genoemd (de transgressie waarover hier sprake is, wordt in de geologie de *Duinkerkeaanse transgressie* genoemd). Tijdens deze eeuwenlange overstromingsperioden werden, door het zeewater, enorme hoeveelheden slib in de kustvlakte achtergelaten, zodat de veenlaag, tenminste waar ze niet door het zeewater werd weggespoeld, onder een dikwijls metersdikke klei- en zandlaag werd bedolven. Aldus is de Polderstreek ontstaan (2).

De streek ten zuiden van Meetkerke en Houtave werd door de zee overstroomd van de 4^e tot de 8^e eeuw (nl. tijdens de tweede phase van de Duinkerkeaanse transgressie). Het veengebied, dat zich ook hier uitstreckte, had geen volkomen effen oppervlak, maar vertoonde hoge en lage gedeelten. Zo was het veen ten zuiden van Meetkerke hoog opgegroeid en had er een schildvormig oppervlak (zg. gebombeerd mosveen, fig. : a). Tijdens de overstromingen van de 4^e tot de 8^e eeuw kwamen grote gedeelten ervan zelfs nooit onder water.

1) Dit onderzoek werd verricht in het kader van de opname van de Bodemkaart van België door het Centrum voor Bodemkartering (Directeur : Prof. Dr R. Tavernier), werk dat gesubsidieerd wordt door het I. W. O. N. L. (Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw).

2) Moormann F. R. en Ameryckx J. De Bodemgesteldheid van de Zeepolders. Versl. over navorsingen van het I. W. O. N. L., n° 4, blz. 37-60, Brussel 1950. — Moormann F. R. Over het ontstaan van het Veurne-Ambachtse Poldergebied. Biekorf 50, 1949, 25 30 ; 53-60.

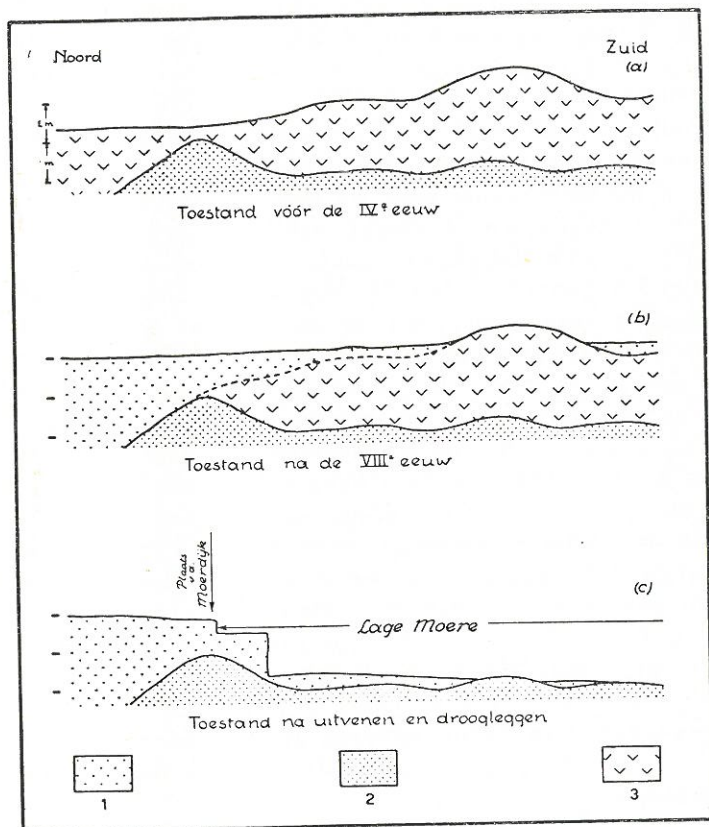

Fig. Ontstaan van de Lage Moere van Meeterkerke
(zonder lengteschaal).

1. Afzettingen van de Duinkerke II-transgressie (4^e-8^e eeuw).
2. Pleistocene zand.
3. Veen.

De iets lager gelegen delen van dit hoge veengebied werden bedolven onder een slechts dunne (gemiddeld minder dan 50 cm) polderkleilaag, die er door het zeewater werd afgezet. Toen de zee zich omstreeks de 8^e eeuw terugtrok en de streek droog kwam, bleef ten zuiden van Meetkerke een betrekkelijk hoog veengebied achter, dat gedeeltelijk met een dunne (40 cm) kleilaag bedekt was en waar het veen plaatselijk zelfs aan het oppervlak lag (fig. : b).

Vanaf de 8^e eeuw werd de streek, naarmate ze droog kwam, gekoloniseerd waarbij zich onmiddellijk in deze kale, weinig begroeide vlakte het probleem van de brandstofvoorziening stelde. Men gaf er zich nochtans spoedig rekenschap van dat de bodem een waardevolle brandstof inhield, nl. de veenlaag. Overal in de Polderstreek werd de veenlaag dan ook op talrijke plaatsen ontgonnen. Ten zuiden van Meetkerke bood de ontginning weinig moeilijkheden, daar het veen er als het ware voor het scheppen lag, terwijl het elders van onder een dikke kleilaag moest gehaald worden. De metersdikke veenlaag werd hier systematisch en zorgvuldig weggegraven, des te meer dat het veen van dit gebied als brandstof zeer geschikt was (nl. mosveen, dat beter brandt dan bosveen), zodat we nu in de Lage Moere goed moeten zoeken om hier of daar nog een dun laagje veen terug te vinden. Wanneer deze veenontginning gebeurd is, weten we niet ; waarschijnlijk is ze reeds kort na de 8^e eeuw begonnen.

Nadat al het veen was weggegraven, bleef een uitgestrekte, komvormige laagte over, die weldra onder water kwam, zodat er zich een kunstmatig meertje vormde. Het ware dus zeker verkeerd zich in te beelden dat de Lage Moere van Meetkerke zou ontstaan zijn op een natuurlijke wijze, of dat ze steeds een laagte zou geweest zijn.

Tot in de 17^e eeuw bestond aldus ten zuiden van Meetkerke een uitgestrekte waterplas. Toen werd het plan opgevat de plas leeg te pompen en droog te

leggen. In 1622-1623 werd de watering van de Moere van Meetkerke gesticht, men bouwde een ringdijk, de *Moerdijk*, rond de waterplas, die door middel van windmolens werd leeggepompt (1). Het water werd in het Blankenbergs vaartje overgepompt, dat oorspronkelijk uitmondde in het kanaal Brugge-Plassendale (gehucht van Oudenburg) aan de Speye, op de grens tussen Sint-Andries en Sint-Pieters. Dit kanaal was nog maar pas aangelegd (in 1622) (2) ter vervanging van het Ieperleed, dat tot dan Brugge met Nieuwpoort en Ieper verbond.

Na de drooglegging van de plas bleef een laag gebied over, de Lage Moere genaamd (3). Alhoewel in de Polderstreek gelegen bestaat de bodem er grotendeels uit zand, soms met een dunne (40 cm) kleilaag bedekt (fig. : c). Ditzelfde zand duikt iets ten zuiden van de vaart Brugge-Oostende van onder de polderklei op en vormt de Zandstreek.

Het leegpompen van de Lage Moere volstond echter niet om dit gebied voor de landbouw bruikbaar te maken. Inderdaad zou deze laagte, die langs alle kanten van hogere gebieden water ontvangt en het niet kan afvoeren, weer spoedig onder water staan, indien men ze niet regelmatig zou uitpompen. Daarom werd een uitgebreid grachtenstelsel gegraven, waarlangs het water naar een pompstation wordt geleid. Daar wordt het water uit de Moere in het Blankenbergs vaartje overgepompt. Dit laatste mondt heden niet meer in de Oostendse vaart uit, maar staat in verbinding met de Noordee, die naar de Oostendse haven loopt.

Ing. J. AMERYCKX
Centrum voor Bodemkartering
Sectie Gent. I. W. O. N. L.

1) J. Pollet. Toponymie van Meetkerke. Brugge 1942. Uitgave Gidsenbond.

2) H. Van Werveke. Brugge en Antwerpen. (Gent 1941).

3) In Nederland noemt men dergelijke drooggelegde plas-sen of polders « droogmakerijen ».

ROESELARSE VOORNAMEN IN 1949

Vanaf 1 Januari tot 31 December 1949 hebben wij voor de vijfde maal de Geboorteregisters van de Burgerlijke Stand voor ons voornamenonderzoek geraadpleegd.

Zoals in onze vorige bijdragen (Biekorf 1949, 145-149; 1950, 53-56 en 180-183; 1951, 42-44) spreken de getallen enkel en alleen voor Roeselare, de randgemeenten niet meegerekend.

Voor 1949 beschikken wij over een totaal van 1372 levende geboorten, waarvan 716 jongens en 656 meisjes. Van 599 dezer nieuwe staatsburgers, 319 van het mannelijk en 280 van het vrouwelijk geslacht, waren de ouders in de Rodenbachstede gehuisvest. Te Roeselare werden daarenboven 773 kinderen geboren van ouders die niet in de Mandelstede wonen.

DE VOORKEURNAMEN.

A. Jongens : 150 op 319 = 47,02 %.

1. Johan (55 en 17,24 %) komt voor onder de volgende vormen : Johan 21, Jean-Pierre 12, Jan 9, Johnny 6, Ivan 3, Hans 1, Jean-Claude 1, John 1, Jonny 1.
2. Frans 16, met vormen : Frans 7, Frank 5, Francis 2, Franky 2.
3. Ronny 14, met vormen : Ronny 12, Reginald 1, Ronald 1.
4. Marc 12.
5. Freddy 11; Hendrik ook 11, met de vormen : Hendrik 6, Rik 5; Jacques eveneens 11, met als vormen : Jacky 6, Jacques 3, Jackie 2; tenslotte Jozef 11, met vormen : Jozef 5, José 4, Jo 1, Joseph 1.

B. Meisjes : 127 op 280 = 45,35 %.

1. Maria (35 en 12,50 %) heeft als wisselvormen : Marleen 7, Maria-Rose 7, Maria 5, Marie-Thérèse 4, Marijke 3, Mia 2, Marie-Theresia 1, Maritska 1, Marie-Christine 1, Marie-Claire 1, Marie-Jeanne 1, Mieke 1, Ria 1.
2. Christine 21, met de vormen : Christine 15, Christina 3, Christinne 1, Kristien 1, Kristin 1.
3. Anna 18, met vormen : Annie 11, Anita 1, Anna 1, Anneke 1, Annelies 1, Anne-Marie 1, Annemie 1, Anne-Mie 1. Annelies en Annemie waren tweelingzusters.
4. Rita 15.

5. Jeannine 14, met nevenvormen : Jeannine 7, Jenny 5, Jeannique 1, Joanna 1.
6. Monique 13, met als nevenvorm Monica 1.
7. Magdalena 11, met de vormen : Magda 5, Lena 4, Magdalena 2.

Volledigheidshalve volgen nu de voornamen met middelmatige belangstelling. Wij hebben hier maar één hoofdvorm opgetekend.

A. Jongensnamen :

- 8 : André, Luc, Paul.
7 : Rogier, Willy.
6 : Eddy, Erik, Gerard, Ludo.
5 : Etienne, Guido, Robert, Rudy.

B. Meisjesnamen :

- 6 : Christiane, Gerda, Greta.
5 : Francine, Godelieve, Ingrid, Katrien, Rosa, Véronique.
DOM. CRACCO

ALGEMEEN OVERZICHT.

A. Jongensnamen : 319.

Alain 2, Albert 1, Amand 1, André 8, Antoon 2, Arnold 1.
Bart 2, Bernard 4, Bruno 1.
Carlos 1, Christiaan 1, Cyriel 1.
Daniël 1, Dany 1, Denis 1, Dirk 3, Donald 4.
Eddy 6, Emiel 1, Emmanuël 1, Erik 6, Etienne 5.
Ferdinand 1, Francis 2, Frank 5, Franky 2, Frans 7, Freddy 11, Frits 1.
Gabriël 1, Geert 2, Georges 1, Gerard 4, Ghisleen 1, Gilbert 3, Gino 1,
Guido 4, Guy 1.
Hans 1, Hendrik 6, Herman 1, Hugo 4.
Ignace 1, Ivan 3.
Jackie 2, Jacky 6, Jacques 3, Jan 9, Jean-Claude 1, Jean-Pierre 12, Jo 1,
Joël 1, Johan 21, John 1, Johnny 6, Jonny 1, Joris 1, José 4, Joseph 1,
Jozef 5, Jules 1.
Leopold 1, Liebrecht 1, Lionel 2, Lode 1, Lodewijk 1, Luc 8, Ludo 4.
Marc 12, Marcel 1, Maurits 1, Michel 1.
Noël 1, Norbert 2.
Oktaaf 1, Oscar 1, Oswald 1.
Patrick 4, Paul 8, Philippe 3, Pierre 1, Pieter 1, Pol 1.
Raymond 2, Reginald 1, Renald 1, René 2, Rik 5, Robert 5, Roger 3,
Rogier 4, Roland 4, Ronald 1, Ronny 12, Rudy 5.
Serge 1, Silveer 1.
Thierry 1.
Valeer 2, Victor 2.
Walter 1, Werner 3, Wilfried 3, Willem 2, Willy 5.
Yves 1.

B. Meisjesnamen : 280.

Alberta 1, Anita 1, Anna 1, Anneke 1, Annelies 1, Anne Marie 1,
 Annemie 1, Anne-Mie 1, Annie 11, Arlette 4, Astrid 1.
 Beatrice 1, Beatrijs 1, Bernadette 1, Bernice 3, Brigitte 2.
 Catherine 1, Cecile 1, Christel 4, Christiana 2, Christiane 4, Christina 3,
 Christine 15, Christinne 1, Claire 1.
 Denise 4, Diana 1, Doreen 1.
 Edith 2, Elfriede 1, Eliana 1, Erna 2.
 Francine 3, Franciska 1, Françoise 1, Frieda 2.
 Genoveva 1, Georgette 3, Gerarda 1, Gerardine 1, Gerda 4, Gilberta 1,
 Gisèle 1, Godelieve 5, Greta 3, Griet 1.
 Hendrika 2, Henriette 1, Hilda 3.
 Ingrid 5.
 Jacqueline 3, Jeanique 1, Joannine 7, Jonny 5, Joanna 1, Jockeyne 1,
 Josée 1, Josefa 1, Jossie, 1, Julia 1.
 Karina 1, Katharina 1, Katrien 2, Kristien 1, Kristin 1.
 Laurette 2, Lena 4, Liliana 1, Liliane 1, Linda 2, Lucrèce 1, Lutgarde 1.
 Magda 5, Magdalena 2, Margareta 2, Maria 5, Maria-Theresia 1, Marie-
 Christine 1, Marie-Claire 1, Marie-Jeanne 1, Marie-Rose 7, Marie-
 Thérèse 4, Marijke 3, Marina 2, Maritska 1, Marleen 7, Martina 2,
 Mia 2, Micheline 1, Mieke 1, Mildred 1, Mireille 2, Monica 1, Moni-
 que 12.
 Nadia 2, Nele 1, Nelly 1, Nera 2, Nicole 3, Noëlla 1, Norma 1.
 Olivia 1.
 Patricia 1, Pauline 1.
 Rachel 1, Regina 1, Renée 2, Ria 1, Rika 3, Rita 15, Rosa 2, Rose-
 Marie 1, Rosette 2.
 Sonja 2, Suzy 1.
 Tharcisse 1, Theresia 1.
 Vera 1, Veronica 1, Veronique 1, Véronique 2, Viviana 2, Viviane 2.
 Williane 1, Wivina 1.
 Yvette 2.

SCHOOLWIJSHEID TE WOESTEN.

Om te weten hoeveel dagen iedere maand telt, leerde men
 te Woesten (vijftig jaar geleden) het volgende rijmpje :

Dertig dagen in September,
 April, Juni en November.
 Acht en twintig in Februari alleen.
 En d'andere elk dertig en één.

En het volgende diende om de namen en de volgorde van
 de dagen te onthouden :

« Gij zijt vermaand op Maandag om te compareren Dinsdag
 in 't huis van Woensdag. Komt Donderdag, 'k gaant Vrijdag
 zeggen waar gij Zaterdag moet gaan om Zondag voor de
 noen te eten. »

J. G.

ZO VERTELT MOEDER

II

WROEDE HONDEN.

't Was op een warme zomeravond dat ik nog een keer ging goën dag zeggen aan mijn oude kennissen. Moeder Tiele en haar veint zaten op een bank onder de notelare.

— Nu kunnen w'ons wel verwarmen hé, moedertje ! zei ik alzo.

— Bah, bah, zei moeder, zo erg is dat nog niet, vroegertijd waren dat anderse zomers. Bijzonderlijk in den tijd dat de peerdebonden in de blomme stonden, ende Juni, begin Juli, waren 't stikhete dagen. Als we joërs waren was 't toen van : « Opgelet zulle, zwicht hulder van de wroede honden. » Als we voorbij een stik met peerdebonden passeerden was dat al tijd op een loopje, want 't was daarin dat die lelijk-aards nestelden.

Ge moet een keer hurken hoe dat Felix Vincke te Nieuwmunster vaarde. Felix was een eerste kekkelare en Felix dorst alles. Zo, er liep daar een hond rond en Felix ging hem pakken. Ha ja hij ! Hij ging hem een keer bij zijn schabbernak stekken dat 't iedereen zag. « 't Is toch maar een ieffrouwhondje » zei hij. Maar navond ieffrouwhondje ! Felix kreeg een bete in zijn kijte en wierd razende. Ge ziet wel : die niet benauwd is krijgt ook slagen. Vincke trok op naar Sint-Hubert in de Walen en hij bleef ginder drie weken. Als hij were kwam, was hij toch niet meer lijk vroeger. 't Was juiste lijk een dromedaris. Hij had geen één niet meer te vertellen.

In den tijd da'k nog naar schole ging, gebeurde 't wel een keer da'k langs de weg bleef haperen, en dat 't al dimsterde als ik thuis kwam. « Ge gaat wel een keer een aap scheren, zei moeder toen. Ge zult wel een keer een zwarten hond tegenkomen.

Waarlijk op een avond, er lag daar entwat op dat dam-
megat ! Dat bewoog lijk ! 't Was toch lijk een hond !....
Ik, te wege mijn karre gekeerd, maar 'k las toch eerst
nog dat gebedetje :

Onze Lieven Here ging rond het land
zonder roetje of stokstje in zijn hand.
Met zeven psalmen in zijn mond,
er kwam daar een kwaden hond.
Kwaden hond sta stille
want 't is onzen Lieven Herens wille. (1)

Als ik gedaan had met lezen, was er geen hond
meer te zien.

AREBEIDSTER.

— Als je peist da'k nog maar 12 jaar was als ik
ging gaan arebeien. 'k Was groot volgens mijn oude,
maar 'k hadde de macht erover.

Mijn eerste post was op 't hof van den burge-
meester van Nieuwmunster : boer Vandenbriele. 't
Was een bijzonder schone hofstee met een grote berg-
scheure en er gingen daar zeven peerden uit.

Begin Maarte, somwijlen al ende Kortemaand, be-
gost de werktijd. Lijk al d'andere arebeiers en arebeid-
sters kreeg ik een tafel erpelland van honderd roën.
Daarop moest ik zelve mijn erpels planten, ze kap-
pen, z'ophogen en als z'uitgedaan waren in twee ho-
pen verdelen. De boer mocht eerst kiezen en den
anderen hoop mocht ik houden. Gingt ge weg voor
dat uw erpels uit waren, dan waart ge ze kwijt. En
als ge dat kwijt waart, had je geen eten. Ik verdiende
daar acht kluitjes per dag en dat was toen vele.

— Dat was schrikkelijk vele, zei vader. Hier op
Dizzele waren de boeren zo milde niet. We kregen
ook een tafel erpelland en we mochten al d'erpels
houden. Maar we kregen maar vijftwintig tot dertig
roën. 't Was maar half zo vele en de betalinge : een
opschote van een jaar of veertiene kreeg met ruzie

1) Vergelijk : Biekorf 1897, blz. 11. 't Beertje 1946, blz. 22.

vijve, zes kluiten. En daarvoren moest er nog al gewerkt worden : van ten zessen tot ten twaalfen en van ten tweeën tot ten achten. En w'hân toen nog nooit genoeg gedaan. De boeren, ze peisden da' w'een berenvel hân, dat we nooit temmelijk en waren. 'k Ga nu niet zeggen dat 't al gelijke waren, maar er waren daar toch bevalligaards bij, bij die boeren. Ze maakten zijnder geren van hulder bonjour. Ze paradeerden zijnder met hulder makke. Ze zaten ook geren in de gemeenteraad. Maar zelve werken !.... Dat bestond niet. Geen strooi raapten ze van d'eerde. Maar wijnder, al hân we maar één been, we moesten toch voortspringen.

— Met Alderheiligen, ging moeder voort, was er geen werk meer en mochten w'opkramen. Van d'arebeiers waren 't juiste de scheuredasschers die nog bleven.

GAAN DIENEN.

't Enigste verzet dat w'hân was de Zondag met moeder een keer gaan dienen. 't Was eerst aan « Plonia's » (1) toer. Ze wierd in Houtave aanroepen tegen 't zeer in de tanden. 'k Wete nog goed dat de pastor van Houtave een aardige apostel was. Op een keer ging hij lijk g' heel de kerke overende bulderen. Hij doeverde en hij buiste met zijn vuiste op den preekstoel en hij riep : « Ge komt hier Apollonia vereren, maar g' hebt gijnder allemale hulder Apollonia mee. » Ge moet weten dat het de gewoonte was dat de jonkheden tegare met 't lief gingen gaan dienen. Ze kwamen niet zo vele voor te lezen, maar wel om leute te maken langs de weg en om op slibber te zijn.

In Maarte was 't toen « Kletjeszondag » (2) te Nieuwmunster zelve en in de loop van de zomer gingen we toen naar Onze Vrouwe in de duine te Wenduine

1) Plonia : H. Apollonia.

2) Kletjeszondag : Zondag in octaaf van H. Coleta te Nieuwmunster (6-13 Maart).

of ook nog naar Breeninge. En daarmee was de leute g'houden.

TEEKLATJE CLAERHOUT.

Teeklatje Claerhout was een oud wijfjetje en ze werkte bij ons op Vandenbrielen's hof. Ze was wel tachtig jaar. Maar al is 't dat 't mens zo oud was, 't was nog een vivantig ding en 't kost zingen lijk een orgel. Teeklatje ging nog mee gaan kappen naar de stukken en ze zong 't ene liedje achter 't andere. Ze zong van « De Voerman » of van « De Koopmansdochter ». Een andere keer was van « 't Kaartspel », maar wat dat ze bijzonder geren zong was « Romanus en Blondina ». (1)

Blondina was rijke en machtig
en daarbij een enig kind.
Romanus schoon uitverkoren....

'k Kan hier niet meer voort, maar 't kwam allichte hier op neer dat 't bij Blondina lijk in 't huis van Oostenrijk was, dat 't de breë veertiene was, en dat er bij Romanus geen poenders genoeg zaten. 't Was tegen de goeste, maar ze vaagden daar hulder vellen aan. Ze vluchtten te gare weg over zee naar de vreemde landen. De boot verging, maar een geluk van God, ze wierden alle twee gered en kwamen were naar Blondina heur huis.

Ze vroegen om mevrouwe te spreken.
De knecht die sprak : Daar is nu genen raad
als het huis is in de rouwe
't Is vandage den uitvaart
van Romanus en zijn vrouwe....

En 't ende van 't sport was :

Blondina viel met Romanus op heur kniën.

ZUWERLINGEN.

In 't Zuwen met zijn lichte grond is de oest vroeg rijpe. Als alles ginder af was, kwamen de zuwerse

1) Zie Biek. hierboven : blz. 88.

pekkers naar 't Noorden. Tot over een jaar of twintig kwamen er hier en daar nog zuwerlingen, maar met al die machinerie hèn ze toen voor goed hulder bon gekregen.

Op grote boerenhoven lijkt toe « Muyncksens » hier op Dizzele waar dat er acht peerden uitgingen, waren er vroeger ten Oeste somwijlen negen vreemde pekkers. Ze kwamen van Zillegem, Snellegem en verder op. Er waren er ook bij van Oostkamp, want van daar af begint het al zere naar 't Zuwen t' aarden.

Als z' enigte zuwerlingen t' hope zagen, riepen de mannen van alhier :

'k Zijn van 't Zuwen naar 't Noorden gekomen.

'k Hebbe daar bij de gemete gepekt, (1)

en 'k wierd van den noordersen stier

al in mijn gat gestekt.

De noorderse stier was een soorte polderkortsen die nu niet meer voren komen. De stier had j'al met een keer te stekken en hij had het partikulier op de zuwerlingen voorzien. Ze waren de scherpe straffe van de lucht en het vette zwijnevlees niet gewend. Twee, drie uren aan een stuk zaten ze te schudden en te beven en te toukteren, en ze waren er toen van af voor een dag. Drie weken bleef dat somwijlen aanslepen. De kortsen breken mocht ge niet, anders ging j'een arm of een been breken, maar er waren er wel sommigte die z'aan een boom bonden. Ze liepen drie keren rond den boom, bonden er een stroband aan en liepen toen zere weg.

't Was armtierig maar geestig volk, die zuwerlingen, bij lange zo bot en zo droge niet of de noorderlingen. Ze maakten geren leute, en 's avonds begosten ze toen te zingen en te spelen, en ze klauwierden en titsten en bajierden tot een gat in de nacht.

Sommigte boeren hân g'hele partijen vlas staan : tiene, twaalf gemeten. 't Vlas wierd verkocht aan

1) De pekkers werden per gemet betaald.

koopmans uit het Zuwen en deze zonden hulder eigen volk om het te wiën. Dat waren de zuwerse benden, en later rond Sinte Pietersdag kwamen ze were om het te trekken. 't Waren benden van 25 tot 30 man, wijven en veinten. d'Ene moesten trekken, d'andere gaven handsvultjes en nog andere moesten hogen. De koopman betaalde de bende maar de boeren zorgden voor teten en slapinge.

Vele waren ze niet gewend. 's Noens kregen ze vlees met patatten, maar 's avonds was de menu gauwe gereed : een fornuis kerrepap met grote ruggene brokken, en ze waren gezet. De brokken mochten alleszins niet mankieren, anders zeien ze : « da's gene pap ». Kwam er een zuwerling op het dorp wonen dan kreeg hij voor lapname : « pap met brokken ». En kwestie van de slapinge : 't hotel stond altijd gereed. d'Ene sliepen in de scheure en d'andere mieken hulder polk in de mikke of hier of daar op een dilte.

(opgenomen te Dudzele)

A. MAHIEU

MEEKRAPTEELT IN WEST-VLAANDEREN. 1828.

De jaren 1824-28 brachten in Oost-Vlaanderen een opbloei van de meekrapteelt. De grote bevorderaar van deze teelt was een zekere Verplancke. In 1828 bracht men vijfmaal meer meekrap op dan in 1826 en het dubbel van 1827. Men won er per gemet 1000 pond meekrap van de beste hoedanigheid ; de marktprijs, 24 gulden per 50 pond, was zeer lonend. De landbouwinspectie had goede vooruitzichten met deze cultuur, ook voor West-Vlaanderen waar men in 1827-28 het initiatief van de Oostvlaamse grote eigenaars begon na te volgen. Volgens het verslag van de Utrechtse professor J. Kops in 1830 in Den Haag uitgegeven (*Etat de l'Agriculture dans le Royaume des Pays-Bas pendant l'année 1828 ; blz. 59-60*).

Nog in 1831 werd van officiële zijde een laatste poging gedaan, bij middel van premiën, om de teelt van meekrap te redden. Men weet hoe de opkomst der aniline-verven omstreeks 1850 deze kwijnende teelt geheel liet uitsterven.

V.